

Jak Afrika překvapila Západ během války na Ukrajině

NI nationalinterest.org/feature/how-africa-surprised-west-during-war-ukraine-206618

8. července 2023

20. března se ruský prezident Vladimir Putin setkal v Moskvě s čínským prezidentem Si Ťin-pchingem. Setkání, na kterém oba lídři „znovu [potvrdili] zvláštní povahu rusko-čínského partnerství“, může být zásadním momentem pro vznik nového multipolárního světa, který zpochybňuje hegemonii USA.

Ale zatímco Spojené státy a jejich evropští partneři sledovali a znepokojovali setkání s Si Ťin-pchingem, Putin byl zaneprázdněn přesunem mezi tímto setkáním a konferencí, které se zúčastnili zástupci více než čtyřiceti afrických zemí. Konference se jmenovala Rusko-Afrika v multipolárním světě.

Africká reakce na válku na Ukrajině překvapila Spojené státy. Hojně navštěvovaná konference ukázala, že africké země navzdory válce neopouštějí Rusko. Ani jedna země v Africe se nepřipojila k sankcím pod vedením USA vůči Rusku a dominantním postojem kontinentu byla neutralita. Spojené státy očekávaly silnou podporu Afriky a důrazné odsouzení Ruska. Místo toho viděla neutralitu ze strany většiny, nedostatek odsouzení Ruska ze strany mnoha a vinu několika připisovaných Spojeným státům a NATO.

Na konferenci v Moskvě byl Putin delegáty všele přivítán. Putin označil konferenci za „důležitou v kontextu pokračujícího rozvoje mnohostranné spolupráce Ruska se zeměmi afrického kontinentu“ a řekl: „[[Partnerství mezi Ruskem a africkými zeměmi nabralo další dynamiku a dosahuje zcela nové úrovně. .“ Slíbil, že Rusko „vždy a vždy bude považovat spolupráci s africkými státy za prioritu“. Tón byl velmi odlišný od toho, co Afrika slyší ze Spojených států a Evropy. Efekt byl také velmi odlišný.

Zástupci mnoha afrických zemí účastníci se konference o Rusku a Africe v multipolárním světě se připojili k Putinovi ve výzvě po tomto novém světě. Zástupci Jihoafrické republiky a Konga uvedli, že jejich země podporují multipolární svět, stejně jako zástupci Beninu, Burkiny Faso, Guineje, Guineje-Bissau, Zimbabwe, Mali a dalších.

"K překvapení Spojených států," řekl mi Alden Young, profesor afroamerických studií na UCLA, "Putin nachází vnímavé publikum, když mluví o multipolaritě v Africe." Říká, že myšlenka „rezonuje nezávisle na Rusku“. Africké země si uvědomují, že hegemonii USA lze proti nim stejně snadno vyzbrojit.

V Africe panuje hluboká nespokojenost s unipolaritou. Young říká, že africké státy se cítí „marginalizované“ a že jsou „frustrované svou neschopností mít větší hlas v mezinárodních organizacích“. Jak se Jižní Afrika přesvědčila o BRICS pod vedením Ruska a Číny, možná jediné důležité mezinárodní organizaci, ve které má africká země rovnocenný hlas, multipolarita nabízí alternativu.

Konference Rusko-Afrika v multipolárním světě byla přípravou na druhý summit Rusko-Afrika, který se bude konat v červenci v Rusku. Olayinka Ajala, docentka v oblasti politiky a mezinárodních vztahů na Leeds Beckett University, mi řekla, že „hlavním cílem Ruska a Číny je v tuto chvíli přimět africké země, aby podpořily navrhovanou měnu BRICS, a to bude hlavním tématem nadcházejícího období konference." Dodal: "S populací více než 1,2 miliardy, pokud Rusko a Čína dokážou přesvědčit africké země o nutnosti zbavit se dolaru, bude to pro Spojené státy obrovská rána." Osvobození od hegemonie amerického dolaru je mechanismem pro osvobození od hegemonie USA v unipolárním světě.

Nová ruská koncepce zahraniční politiky, zveřejněná v březnu, slibuje , že Rusko „je solidární s Afrikou v její touze zaujmout významnější místo ve světě a odstranit nerovnost způsobenou

„neokoloniální politikou některých vyspělých států“. Moskva je připravena podpořit suverenitu a nezávislost afrických národů, a to i prostřednictvím bezpečnostní pomoci a také obchodu a investic.

„Rusko,“ říká Young, „má prsty a reaguje na požadavky, které jsou populární v naprosté většině světa. Bidenova administrativa byla mimo kontakt: mysleli si, že to nejsou stížnosti.

Africkou odpovědí neutrality není, že by kontinent odmítal zaujmout postoj. Je to nový mocný postoj, že si nemusíte volit stranu ve světě, kde můžete být partnerem mnoha pólů, ve světě, kde nemusíte zaostávat za Spojenými státy v unipolárním světě nebo si vybírat mezi bloky. v nové studené válce.

Spojené státy vyvíjely na Afriku intenzivní tlak, aby podpořily sankce vedené USA. Americká velvyslankyně při OSN Linda Thomas-Greenfieldová řekla africkým zemím, že „pokud se země rozhodne jednat s Ruskem, kde jsou sankce, pak tyto sankce porušuje“. Varovala je, že pokud tyto sankce poruší, "mají šanci, že proti nim budou podniknuty kroky." Nicméně ani jedna africká země nevalila na Rusko sankce. Ajala mi řekla, že její hrozba měla opačný účinek: „Neudělala nic jiného, než že posílila odhodlání afrických zemí zůstat vzdorovitá ve své pozici.

Ajala hlásí, že jihoafrický prezident Cyril Ramaphosa řekl, že „na jeho zemi byl vyvíjen nátlak, aby zaujala ‚velmi nepřátelský postoj vůči Rusku‘.“ Ramaphosa nejenže odrazil tento tlak a místo toho trval na jednání, ale obvinil Spojené státy a NATO. . Řekl jihoafrickému parlamentu, že: „Válce se dalo předejít, kdyby NATO v průběhu let dbalo varování z řad svých vlastních vůdců a úředníků, že jeho expanze na východ povede k větší, ne menší nestabilitě v regionu .

V červenci 2022 odcestoval americký ministr zahraničí Antony Blinken do Jižní Afriky, aby varoval Pretorii před spoluprací s Ruskem a získal podporu USA. Nedopadlo to dobře. V září 2022 se

prezident Joe Biden setkal s Ramaphosou ve snaze přesvědčit zemi, která je považována za vedoucí africkou neutralitu a odmítá odsoudit Rusko. To už nedopadlo lépe. Jihoafrická republika odmítla připojit se k sankcím pod vedením USA vůči Rusku a zdržela se hlasování proti Rusku v OSN. 23. ledna přicestoval ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov do Jižní Afriky na jednání zaměřená na posílení jejich vztahů. V únoru Jihoafrická republika, ignorující kritiku ze strany Spojených států a EU, uspořádala společné vojenské cvičení s Ruskem a Čínou jeho pobřeží. Ajala říká, že cvičení námořnictva „zajímalo západní země, zejména Spojené státy“. Jihoafrické národní obranné síly uvedly, že cvičení jsou „prostředkem k posílení již tak prosperujících vztahů mezi Jihoafrickou republikou, Ruskem a Čínou“.

Spolu s Ruskem, Čínou, Indií a Brazílií je Jižní Afrika členem BRICS, mezinárodní organizace, jejímž cílem je vyvážit hegemonii USA a podpořit multipolární svět. Egypt, Nigérie a Senegal byly nedávno přivítány jako hosté na setkání ministrů zahraničí BRICS.

června 2022 doprovázel senegalského prezidenta Mackyho Salla předseda Komise Africké unie Moussa Faki Mahamat na cestě do Moskvy. Tento vzdor západní izolaci Ruska byl obzvláště znepokojivý pro Washington a Západ, protože Macky Sall není jen prezidentem Senegalu, ale byl v té době předsedou Africké unie. Podle Ajaly si Washington a Západ kladli otázku, zda by Sallův postoj měl být interpretován jako reprezentující postoj Afriky jako celku.

Existuje mnoho důvodů pro převážně neutrální postoj Afriky a obranu multipolárního světa. V neposlední řadě je pro Afriku těžké přijmout americké poselství Ruska jako historického padoucha, který odmítá mezinárodní právo a nerespektuje suverenitu jiných zemí, zatímco Amerika je hrdinou, který je chrání.

V dubnu si jihoafrický ministr zahraničí Naledi Pandor stěžoval , že „toto pojetí mezinárodních pravidel je pro některé lidi velmi pohodlné používat, když se jim to hodí, ale nevěří v mezinárodní pravidla, když se jim to nehodí... skutečně věříte v mezinárodní právo, pak vždy, když dojde k porušení suverenity, musí to platit... Rámec mezinárodního práva používáme nerovnoměrně v závislosti na tom, koho se to týká.“

Afrika si pamatuje kolonialismus a nekolonialismus; Afrika si pamatuje americké převraty, jak právě připomněl zambijský opoziční vůdce Spojeným státům .

Putin svému publiku na konferenci připomněl, že „Od dob hrdinského boje afrických národů za nezávislost je všeobecně známo, že Sovětský svaz poskytoval významnou podporu africkým národům v jejich boji proti kolonialismu, rasismu a apartheidu. Poté poskytl aktualizaci, že „Ruská federace dnes pokračuje ve své politice poskytování podpory a pomoci kontinentu“.

Jeho vnímavé publikum souhlasilo. Zástupce z Jižní Afriky si vzpomněl , že „Rusko nemá v Africe žádné koloniální dědictví a žádná africká země nevidí Rusko jako nepřítel. Naopak jste nám pomohli při osvobozování, jste spolehlivým partnerem.“ Zástupce z Republiky Kongo připomněl, že „vztahy mezi Ruskem a Afrikou se staly zvláštními v období boje za nezávislost, kdy byl Sovětský svaz hlavní silou podporující národně osvobodenecká hnutí. SSSR se tak stal obráncem utlačovaných. Tehdy to byl SSSR a nyní je to Rusko, které v těžkých časech zaujímá zvláštní místo mezi přáteli Konga. Zástupce Namibie řekl, že jeho země bude Rusku vždy vděčná a ocení jeho podporu.“